

UDENRIGSMINISTERIET

Medlemmerne af Folketingets Europaudvalg
og deres stedfortrædere

Asiatisk Plads 2
DK-1448 København K
Telefon +45 33 92 00 00
Telefax +45 32 54 05 33
E-mail: um@um.dk
<http://www.um.dk>
Girokonto 3 00 18 06

Bilag

Journalnummer
400.C.2-0

Kontor
EUK

23. juli 2009

Skriftlig forelæggelse af rådsmødet (almindelige anliggender og eksterne relationer) den 27.-28. juli 2009.

Dagsordenen for rådsmødet (almindelige anliggender og eksterne relationer) den 27.-28. juli 2009 omfatter *Præsentation af det svenske formandskabsprogram, Præsentation af Kommissionens strategi for Østersøregionen, Somalia, Iran, Georgien, Nordkorea, Henstilling fra Kommissionen til Rådet vedr. indledning af forhandlinger mellem EU og USA vedr. international aftale om udveksling af finansiel data fra EU til USA for at forhindre og bekæmpe terrorisme og finansiering af terrorisme (SWIFT) samt (evt.) Udvidelsen - islandske EU-medlemskabsansøgning*. Alle punkter forelægges hermed Folketingets Europaudvalg til orientering. Der henvises i øvrigt til samlenotatet for rådsmødet, der tilgik Europaudvalget hhv. den 16. juli og den 20. juli 2009.

Præsentation af det svenske formandskabsprogram. Fra dansk side agter man at hilse det svenske formandskabs program velkommen og vil tage præsentationen til efterretning. Det svenske formandskab vil have to altoverskyggende hovedprioriteter: Dels håndteringen af økonomisk krise og ledighed. Dels en indsats for at samle verden i kampen mod klimaforandringer. Det er to vigtige og rigtige hovedprioriteter, som vi fra dansk side kan støtte. Hvad angår de konkrete forslag, som måtte resultere af formandskabets prioriteter, vil de selvsagt blive forelagt efter normal procedure, når forslagene foreligger.

På rådsmødet forventes en **Præsentation af Kommissionens strategi for Østersøregionen**. Regeringen er positivt indstillet over for strategien. Danmark forventes at påtage sig et betydeligt ansvar i forhold til gennemførelsen af strategien, hvilket afspejles i engagementet i de mange høringssvar, som strategien har afstedkommet. De øvrige landes holdninger er ikke kendt endnu, men der forventes bred opbakning til Øster-

søstrategien og dens handlingsplan. Særligt landene omkring Østersøen forventes at indtage en positiv holdning.

Fra dansk side er man parat til at koordinere fire prioritetsområder samt påtage sig delt koordinationsansvar for yderligere to. Herudover forventes Danmark at koordinere en række flagskibsprojekter. Danmark bliver derved det land blandt de otte EU-Østersølande, der påtaget sig den største del af opfølgningen på handlingsplanen.

Regeringen vurderer det positivt, at det centrale element i strategien er en konkret handlingsplan. Endvidere er det positivt, at der ikke etableres et nyt permanent sekretariat for strategien. Kommissionen skal fungere som sekretariat suppleret med en netværksstruktur. Netværket består af enkelte medlemslande og allerede eksisterende organisationer som Østersørådet og Helsingforskommissionen, som samarbejder på kryds og tværs inden for den overordnede ramme af den samlede strategi.

På ministerniveau forankres sagen i Rådet for (almindelige anliggender og eksterne forbindelser). Det er det svenske formandskabs intention at få vedtaget strategien på Det Europæiske Råd den 29.-30. oktober 2009.

På rådsmødet vil der desuden være en drøftelse af **Somalia** med fokus på mulighederne for at styrke EU's tilgang i lyset af de seneste måneders forværring af sikkerhedssituation i landet. Siden starten af maj 2009 har islamiske oprørsgrupper lagt pres på samlingsregeringen, hvilket har ført til voldsomme kampe i hovedstaden og en forværring af de humanitære vilkår.

På rådsmødet forventes særligt en drøftelse af EU's muligheder for at bidrage til stabilisering af situationen. Mulighederne omfatter bl.a. øget støtte til AU, øget støtte til civile og militære sikkerhedskapaciteter samt udarbejdelse af en samlet bistandsstrategi for EU. Også udvikling af regional maritim kapacitet med bredt fokus på indsatsen mod pirateri samt på maritime sikkerhedsudfordringer så som fiskeri og miljøbeskyttelse forventes diskuteret. Der er også overvejelser om, hvorvidt det vil være hensigtsmæssigt at udpege en særlig repræsentant fra EU's side for situationen på Afrikas Horn.

Regeringen støtter fortsat en aktiv opbakning fra EU's side til samlingsregeringen i Somalia, hvor der samtidig lægges vægt på internationalt samarbejde og koordination, samt at nabolandene bør spille en konstruktiv rolle. Danmark støtter EU's arbejde frem mod en fleksibel og holistisk tilgang, der forsøger at samtænke politiske, sikkerhedsmæssige, humanitære og udviklingsmæssige målsætninger. Danmark vil, under hensyntagen til det danske forsvarsforbehold støtte eventuelle fremtidige EU-initiativer på bekæmpelse af pirateri, herunder arbejdet for en international ramme for retsforfølgelse af pirater.

Under rådsmødet vil drøftelserne af situationen i **Iran** efter præsidentvalget samt af EU's forhold til Iran blive fortsat. Efter præsidentvalget den 12. juni 2009 blev den siddende præsident Mahmoud Ahmedinejad som bekendt officielt erklæret vinder af valget. Der blev dog fra flere sider rapporteret om uregelmæssigheder samt decideret valgsvindel, og reformkandidaterne Mousavi og Karrubi har afvist at anerkende valgresultatet. Valgresultatet blev mødt med store folkelige protestdemonstrationer og støtte til Mousavi. Myndighederne har ved flere lejligheder slået hårdt ned på demonstranterne. Et antal demonstranter har mistet livet og mange er blevet såret og arresteret. Samtidigt har de iranske myndigheder forhindret uafhængig mediedækning af begivenhederne og beskyldt vestlige lande for indblanding i Irans interne anliggender. Under rådsmødet forventer jeg en drøftelse af rapporterne om menneskerettighedsovergreb i forbindelse med de fængslede demonstranter.

Regeringen er fortalere for en konsekvent, fast EU-linje i forhold til Iran. EU's udenrigsministre har i en række erklæringer af den 15., 19. og 22. juni 2009 bl.a. udtrykt alvorlig bekymring over situationen, fordømt angreb på journalister, medier og demonstranter og betegnet de iranske anklager mod vestlige lande for indblanding i interne anliggender som uacceptable. På bl.a. dansk foranledning mødtes EU's udenrigsministre uformelt på Korfu den 28. juni 2009 for at drøfte Iran. Her opfordrede EU Iran til straks at løslade de tilbageholdte ansatte fra den britiske ambassade. EU har herefter iværksat en række tiltag med henblik på at øge presset på Iran for løsladelse af den sidste tilbageholdte medarbejder, herunder en EU-koordineret demarchering i EU-hovedstæderne. Fra dansk side har situationen efter valget været rejst over for den herværende iranske ambassadør, der har været indkaldt til samtaler på højt niveau i Udenrigsministeriet hhv. den 23. juni 2009, hvor man fra dansk side fordømte styrets angreb på journalister, medier og demonstranter og den 3. juli, hvor sagen om de tilbageholdte fra den britiske ambassade blev rejst. Også ved to yderligere samtaler i Udenrigsministeriet den 17. juni 2009 og den 9. juli 2009 har man fra dansk side udtrykt alvorlig bekymring over udviklingen. Den sidste af de britiske ambassadeansatte er nu blevet løsladt mod kaution. Det er endnu usikkert, hvorvidt styret vil retsforfølge de løsladte.

Drøftelserne kan også komme ind på stilstanden i sagen om Irans atomprogram. Iran afviser fortsat at overholde sine internationale forpligtelser og skabe sikkerhed for, at landets atomprogram udelukkende har fredelige formål. EU3+3 kredsen (de fem permanente medlemmer af FN's Sikkerhedsråd samt Tyskland) har gennem EU's Høje Repræsentant, Javier Solana, inviteret Iran til nye forhandlinger, men Iran har endnu ikke svaret. Den iranske udenrigsminister har i meget vage vendinger omtalt en forestående 'ny iransk forhandlingspakke'. Indholdet er ikke

konkretiseret. EU har i udtalelserne efter præsidentvalget understreget ønsket om at engagere Iran, herunder i spørgsmålet om Irans atomprogram. Under det nyligt afholdte G8-topmøde i Italien den 8.-10. juli 2009 udtrykte G8-kredsen bekymring over den manglende iranske samarbejdsvilje i sagen og opfordrede Iran til at udnytte de muligheder, der er for en diplomatisk løsning af sagen. G8-kredsen tilkendegav, at man under FN's Generalforsamling i september i år vil gøre status i sagen.

Regeringen støtter Obama-administrationens tiltag i forhandlingssporet. Obama-administrationen har erklæret sig parat til at sidde med ved bordet under forhandlinger mellem EU3+3 og Iran. Samtidig har Washington gjort klart, at man vil arbejde for betydelige stramninger af FN-sanktionsregimet, hvis engagementet slår fejl, og Iran ikke viser vilje til at gå konstruktivt ind i forhandlingerne. Regeringen støtter, at det multilaterale pres over for Iran fastholdes. Tiltag vedtaget i FN er førsteprioritet, men regeringen er rede til at støtte EU-tiltag i et forsøg på at fremme mulighederne i forhandlingssporet.

Omkring **Georgien** ventes en drøftelse af forlængelse af mandatet for EU's observatørmission i Georgien. Det nuværende mandat for observatørmissionen udløber i september. Udsendelsen af 200 observatører i en EU's Monitorerings Mission (EUMM) var et væsentlig element i våbenhvileaftalerne efter krigen i august 2008 og et element som Rusland tilføjede vægt i forbindelse med tilbagetrækningen af sine styrker fra bufferzonerne i selve Georgien. Der er p.t. 319 internationale medarbejdere fra 22 forskellige EU-lande ved missionen. Det danske bidrag er på 10 observatører. Missionens opgaver omfatter den politiske udvikling, herunder implementering af våbenhvileaftalerne, bevægelsesfrihed, internt fordrevne og genhusning, menneskerettighedskrænkelser, mindretalsbeskyttelse, humanitær folkeret og den humanitære situation generelt.

Det er den almindelige vurdering, at EU's observatørmission har bidraget til en stabilisering af situationen omkring de to georgiske udbryderområder Abkhasien og Sydossetien. På trods af denne stabilisering er det russisk-georgiske forhold stadig særdeles anstrengt og den grundlæggende mistillid er usvækket på begge sider af de-facto grænserne. Rusland nedlagde den 15. juni 2009 i FN's Sikkerhedsråd veto mod videreførelse af FN's observatørmission i Georgien, UNOMIG, som var til stede i Abkhasien. Rusland har også blokeret for en forlængelse af mandatet for OSCE's mission i Georgien, der var til stede i Sydossetien, og hvor aktiviteterne ophørte med udgangen af juni.

EUMM bliver således snart den eneste internationale observatørstyrke i Georgien. Hermed kommer EU-missionen til at stå centralt som det internationale samfunds øjne og ører langs de-facto grænserne, en rolle der bliver stadig mere betydningsfuld i takt med, at de internationale obser-

vatører inde i selve udbryderområderne trækkes tilbage. EUMM kan ikke erstatte FN's og OSCE's tilstedeværelse men vil dog udgøre en væsentlig kilde til information om udviklingen omkring disse områder. Regeringen støtter forslaget om at forlænge EUMM ligesom der på rådsmødet ventes generel støtte til mandatforlængelsen.

Det kan ikke udelukkes at der også vil komme en drøftelse af eventuelt tredjelandsdeltagelse i EUMM, hvilket vi fra danske side vil være åbne over for.

Rådet ventes også at forlænge mandatet for EU's særlige repræsentant for konflikten i Georgien, Pierre Morel, der er medformand for de såkaldte Genève-samtaler mellem partnerne. Det er håbet, at disse forhandlinger kan medvirke til en fredelig bilæggelse af konflikten.

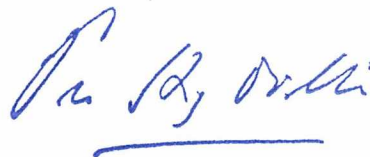
Vedr. **Nordkorea** forventes vedtagelse af en Fælles Holdning til gennemførelse af Sikkerhedsrådsresolution 1874. FN's Sikkerhedsråd vedtog den 12. juni 2009 Sikkerhedsrådsresolution 1874, som indfører nye sanktioner overfor Nordkorea efter atomprøvesprængningen den 25. maj 2009. Resolutionen indeholder yderligere og nye sanktioner i forhold til den eksisterende Sikkerhedsrådsresolution 1718 fra 2006. I de fortsatte forhandlinger om udmøntningen af Sikkerhedsrådsresolution 1874 i EU bakkes der fra dansk side op om FN's sanktionsregime og dermed en snarlig implementering heraf i EU, samt om en – i overensstemmelse med erklæringen fra Det Europæiske Råd af den 18.-19. juni 2009 – ”robust” og effektiv implementering. I forhandlingerne om den nærmere konkretisering af implementeringen af inspektionsregimet, vil der fra dansk side blive lagt vægt på en effektiv implementering og på, at handelsrestriktioner i forhold til luksusvarer og dual-use produkter bliver så effektive og restriktive som muligt. Endelig vil det i arbejdet med implementeringen skulle sikres, at opbakningen til en meget hård fortolkning af ”robust” implementering gælder alle EU-lande, således at der i praksis skabes ens rammevilkår for europæiske virksomheder.

Fsva. **SWIFT** forventes Kommissionens forhandlingsmandat vedtaget uden bemærkninger. Regeringen er positiv over for Kommissionens forhandlingsmandat, idet de finansielle data, som de amerikanske myndigheder har behandlet, har skabt et betydeligt antal efterretningsspor, som medlemsstaternes tjenester har kunnet udnytte i kampen mod terrorisme i Den Europæiske Union. Danmark lægger endvidere vægt på, at der i forhandlingsmandatet lægges op til, at aftalen skal indeholde beskyttelses- og kontrolforanstaltninger, som sikrer tilstrækkelig beskyttelse af persondata.

(Evt.) **Udvidelsen - islandsk EU-medlemskabsansøgning.** Rådet ventes at drøfte den islandske EU-medlemskabsansøgning, der blev ved-

taget i det islandske Alting den 16. juli 2009. Rådet vil muligvis anmode Kommissionen om at udarbejde en udtalelse om ansøgningen. Der kan blive vedtaget rådskonklusioner. Rådets stillingtagen til selve medlemskabsansøgningen finder efterfølgende sted på grundlag af Kommissionens udtalelse.

Fra dansk side hilser vi den islandske ansøgning velkommen. Regeringen vil støtte, at Rådet anmoder Kommissionen om at udarbejde en udtalelse om den islandske ansøgning, såfremt formandskabet lægger op til dette. Den danske holdning til udvidelsesprocessen er uændret. Danmark lægger i udvidelsesforhandlingerne generelt vægt på en stram og forsvarlig proces i overensstemmelse med den opstrammede forhandlingsramme. Kandidatlandes tilnærmelser til EU baserer sig på fremskridt i det enkelte lands egne reformbestrebelse. Fra dansk side er vi selvsagt parate til at bistå Island med råd og vejledning under optagelsesforhandlingerne, hvis Island måtte ønske det.

Punktet om SWIFT hører under Økonomi- og Erhvervsministeriets ressort.
Øvrige punkter hører under Udenrigsministeriets ressort.